



## Støtteordninger rettet mot næringsbygg

14. mai 2024

Jan Peter Amundal

[Jan.peter.amundal@enova.no](mailto:Jan.peter.amundal@enova.no)

# Særskilt oppdrag om en forsterket satsing innen energieffektivisering

I oppdragsbrevet for 2023 fikk Enova et særskilt oppdrag om en forsterket satsing innen energi og energieffektivisering

Oppdragsbrev til Enova SF for 2023

## INNHOOLD

1	Innledning .....	1
2	Mål .....	2
3	Særskille oppdrag .....	2
3.1	Forsterket satsing innen energieffektivisering .....	2
3.2	Hovedansvar for forvaltning av norsk deltagelse i IPCEI for hydrogen .....	3
3.3	Administrasjon av en midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømavgifter .....	3
3.4	Grønn prosjektklassifisering og rapportering .....	3
4	Andre forutsetninger og krav .....	3
4.1	Rådgivende rolle overfor departementet .....	3
4.2	Koordinering med andre aktører .....	4
4.3	Kommunikasjon og informasjon .....	4
4.4	Meld. St. 6 (2022-2023) – Eierskapsmeldingen .....	4
5	Rapportering og resultatoppfølging .....	4
5.1	Halvårsrapport .....	4
5.2	Risiko- og vesentlighetsvurderinger .....	5
5.3	Årsrapport .....	5
5.4	Rapportering av statsstøtte .....	5
5.4.1	Oversikt over faktisk utbetalt statsstøtte .....	5
5.4.2	Oversikt over samlet statlig næringsstøtte .....	5
5.5	Kontroll og oppfølging av tilskudd .....	5
6	Budsjett og fullmakter .....	6
6.1	Klima- og energifondet, post 50 .....	6
6.1.1	Tilsagn om betingede lån og fullmakt til å omgjøre lån til tilskudd .....	6
6.1.2	Administrasjon .....	6
6.2	Midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømavgifter – Klima- og energifondet Post 51 .....	7
6.2.1	Administrasjon .....	7
6.3	Forslag om budsjettendringer og omprioriteringer .....	8
7	Plan og budsjett for 2024 .....	8
7.1	Plan og budsjett for Klima- og energifondet .....	9
7.2	Administrasjon .....	9
8	Tildeling .....	9

# En styrket satsing på energieffektivisering



Industri



Næringsbygg



Flerbolighus



Småhus

Kartleggingsstøtte

Investeringsstøtte - prosentvis forbedring av energibruken i bygg

Informasjon om energiledelse og energi- og driftstiltak på Enova Kunnskap

Regelmessige endringer Enovatilskuddet

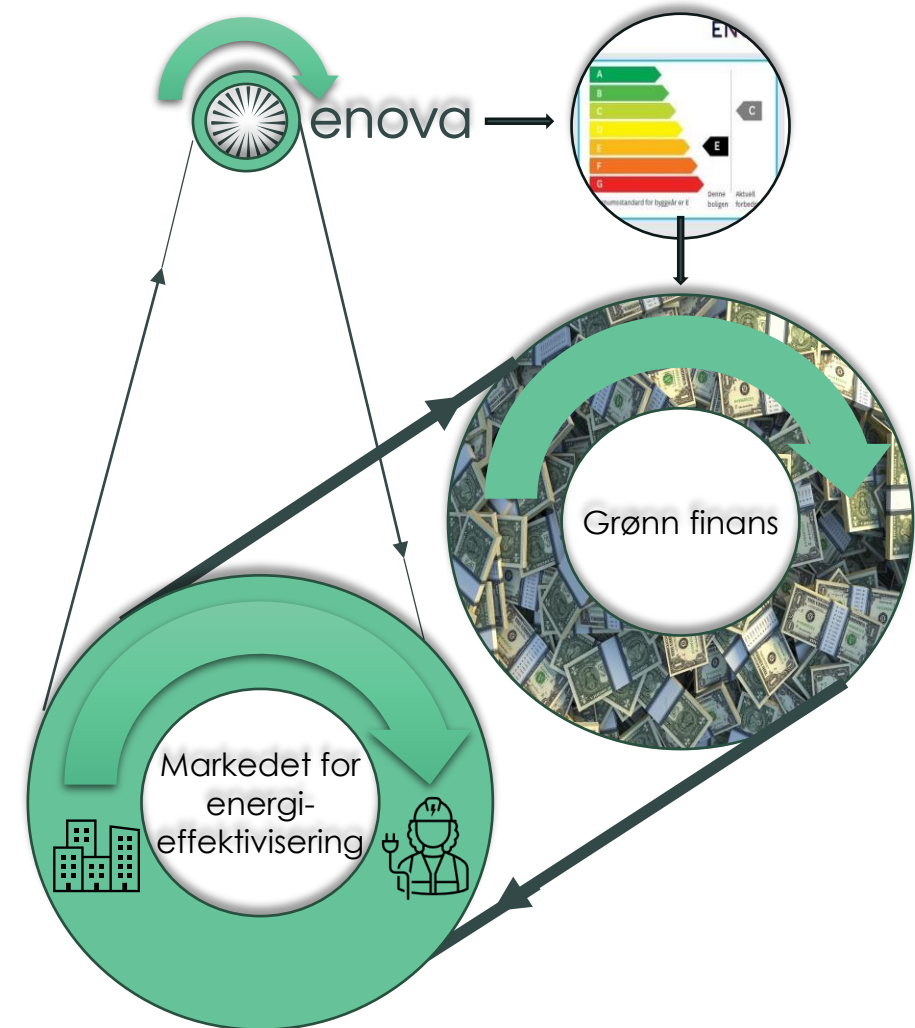
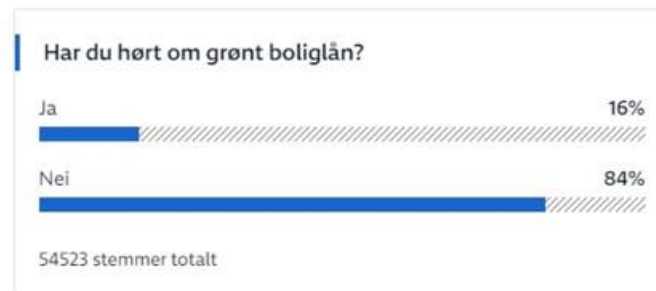
Økt budsjett for Enovatilskuddet i 2023 og 2024

Informasjon om energitiltak

Ny satsing for Energirådgivere

# Energi og energieffektivisering fra 2023

- Ny kartleggingsstøtte og investeringsstøtte som reduserer barrierer og legger til rette for økt aktivitet innen energieffektivisering, energitjenester og energimerking.
- Enovas støtteordninger er midlertidige, med mål om videre vekst når ordningene avsluttes.
- Tilrettelegging for grønn finans er en viktig del av strategien
  1. De fleste banker tilbyr nå grønne lån til boliger og bygg med energikarakter A eller B.
  2. Noen banker har begynt å bruke taksonomiens regler for å tilby grønne lån til prosjekter som forbedrer energitilstanden med minst 30%



# Energimerket, en viktig brikke

# Støtteordninger rettet mot yrkesbygg

# Støttetilbud for bygg og eiendom



## Utslippsfrie anleggsmaskiner

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte ved innkjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner.



## Mobile ladestasjoner for elektriske anleggsmaskiner

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte ved innkjøp av mobil ladestasjon med batteribank for hurtiglading av elektriske anleggsmaskiner.



## Varmesentraler

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte til aktører som ønsker å investere i varmesentral for å utnytte fornybare energikilder til oppvarming og/eller kjøling av bygninger, idrettsanlegg og industrielle formål.



## Støtte til energikartlegging i yrkesbygg

BYGG OG EIENDOM

Energieffektivisering gir lavere energikostnader og mer attraktive bygg. En energikartlegging gir full oversikt, og setter dere i stand til å velge de beste investeringene.



## Støtte til forbedring av energitilstand i yrkesbygg

BYGG OG EIENDOM

Har dere yrkesbygg som trenger et reelt løft i energistandard? Enova kan gi investeringsstøtte til energitiltak i eksisterende yrkesbygg.



## Støtte til forbedring av energitilstand i borettslag og boligsameier

BYGG OG EIENDOM

Energieffektivisering gir lavere energikostnader og mer attraktive boliger. Enova kan gi støtte til borettslag, boligsameier og andre boligselskaper for å investere i energitiltak.



## Kartleggingsstøtte til borettslag og boligsameier

BYGG OG EIENDOM

Bonusordningen ved signert kontrakt for gjennomføring av investeringstiltak er utviklet. Dette fordi det nå er etablert en egen støtteordning med støtte til investering i energitiltak kalt «Støtte til forbedring av energitilstand i borettslag og boligsameier».



## Ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren

BYGG OG EIENDOM

Programmet skal akselerere utviklingen av ny energi- og klimateknologi som bringer bygge- og anleggsbransjen nærmere nullutslipp.



## Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

BYGG OG EIENDOM

Bygge- og anleggssektoren står for store utslipp. De største utslippene er knyttet til materialbruk. Sektoren har det største forbruket av råmaterialer og genererer den største mengden avfall. Ombruk og levetidsforlengende tiltak er viktige for å redusere næringens klima- og ressursforbruk.



## Prosjektering for ombruk

BYGG OG EIENDOM

Bygge- og anleggssektoren står for store utslipp. De største utslippene er knyttet til materialbruk. Sektoren har det største forbruket av råmaterialer og genererer den største mengden avfall. Ombruk og levetidsforlengende tiltak er viktige for å redusere næringens klima- og ressursforbruk.

## Støttetilbud for bygg og eiendom



### Utslippsfrie anleggsmaskiner

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte ved innkjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner.



### Mobile ladestasjoner for elektriske anleggsmaskiner

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte ved innkjøp av mobil ladestasjon med batteribank for hurtiglading av elektriske anleggsmaskiner.



### Varmesentraler

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte til aktører som ønsker å investere i varmesentral for å utnytte fornybare energikilder til oppvarming og/eller kjøling av bygninger, idrettsanlegg og industrielle formål.



### Støtte til energikartlegging i yrkesbygg

BYGG OG EIENDOM

Energieffektivisering gir lavere energikostnader og mer attraktive bygg. En energikartlegging gir full oversikt, og setter dere i stand til å velge de beste investeringene.



### Støtte til forbedring av energitilstand i yrkesbygg

BYGG OG EIENDOM

Har dere yrkesbygg som trenger et realløft i energistandard? Enova kan gi investeringsstøtte til energitiltak i eksisterende yrkesbygg.



### Støtte til forbedring av energitilstand i borettslag og boligsameier

BYGG OG EIENDOM

Energieffektivisering gir lavere energikostnader og mer attraktive boliger. Enova kan gi støtte til borettslag, boligsameier og andre boligselskap for å investere i energitiltak.



### Kartleggingsstøtte til borettslag og boligsameier

BYGG OG EIENDOM

Bonusordningen ved signert kontrakt for gjennomføring av investeringstiltak er utviklet. Dette fordi det nå er etablert en egen støtteordning med støtte til investering i energitiltak kalt «Støtte til forbedring av energitilstand i borettslag og boligsameier».



### Ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren

BYGG OG EIENDOM

Programmet skal akselerere utviklingen av ny energi- og klimateknologi som bringer bygge- og anleggsbransjen nærmere nullutslipp.



### Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

BYGG OG EIENDOM



### Prosjektering for ombruk

BYGG OG EIENDOM

Bygge- og anleggssektoren står for store utslipp. De største utslippene er knyttet til materialbruk. Sektoren har det største forbruket av råmaterialer og genererer den største mengden avfall. Ombruk og lovutvidelse/forlengende tiltak er viktige for å redusere nærtliggende klima- og ressurstollavtrykk.



### Fleksibilitet i energisystemet

ENERGISYSTEM

Å skape mer fleksibilitet i energisystemet kan være en mer lønnsom og effektiv måte å håndtere effekttoppene i infrastrukturen på enn å bygge nytt kraftnett. Dette kan gi en raskere og rimeligere overgang til lavutslippssamfunnet.

<https://www.enova.no/bedrift/energisystem/fleksibilitet-i-energisystemet/>

# Støttetilbud for bygg og eiendom



## Utslippsfrie anleggsmaskiner

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte ved innkjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner.



## Mobile ladestasjoner for elektriske anleggsmaskiner

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte ved innkjøp av mobil ladestasjon med batteribank for hurtiglading av elektriske anleggsmaskiner.



## Varmesentraler

BYGG OG EIENDOM

Enova tilbyr støtte til aktører som ønsker å investere i varmesentral for å utnytte fornybare energikilder til oppvarming og/eller kjøling av bygninger, idrettsanlegg og industrielle formål.



## Støtte til energikartlegging i yrkesbygg

BYGG OG EIENDOM

Energieffektivisering gir lavere energikostnader og mer attraktive bygg. En energikartlegging gir full oversikt, og setter dere i stand til å velge de beste investeringene.



## Støtte til forbedring av energitilstand i yrkesbygg

BYGG OG EIENDOM

Har dere yrkesbygg som trenger et realløft i energistandard? Enova kan gi investeringsstøtte til energiltak i eksisterende yrkesbygg.



## Støtte til forbedring av energitilstand i borettslag og boligsameier

BYGG OG EIENDOM

Energieffektivisering gir lavere energikostnader og mer attraktive boliger. Enova kan gi støtte til borettslag, boligsameier og andre boligselskaper for å investere i energiltak.



## Kartleggingsstøtte til borettslag og boligsameier

BYGG OG EIENDOM

Bonusordningen ved signert kontrakt for gjennomføring av investeringsiltak er utviklet. Dette fordi det nå er etablert en egen støtteordning med støtte til investering i energiltak kalt «Støtte til forbedring av energitilstand i borettslag og boligsameier».



## Ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren

BYGG OG EIENDOM

Programmet skal akselerere utviklingen av ny energi- og klimateknologi som bringer bygge- og anleggsbransjen nærmere nullutslipp.



## Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

BYGG OG EIENDOM

Bygge- og anleggssektoren står for store utslipp. De største utslippene er knyttet til materialbruk. Sektoren har det største forbruket av råmaterialer og genererer den største mengden avfall. Ombruk og levetidsforlengende tiltak er viktige for å redusere næringens klima- og ressurstilvirkning.



## Prosjektering for ombruk

BYGG OG EIENDOM

Bygge- og anleggssektoren står for store utslipp. De største utslippene er knyttet til materialbruk. Sektoren har det største forbruket av råmaterialer og genererer den største mengden avfall. Ombruk og levetidsforlengende tiltak er viktige for å redusere næringens klima- og ressurstilvirkning.



## Fleksibilitet i energisystemet

ENERGISYSTEM

Å skape mer fleksibilitet i energisystemet kan være en mer lønnsom og effektiv måte å håndtere effekttoppene i infrastrukturen på enn å bygge nytt kraftnett. Dette kan gi en raskere og rimeligere overgang til lavutslippssamfunnet.

# Energikartlegging i yrkesbygg

- Skal resultere i en kartleggingsrapport som gir byggeier eller leietaker en faktabasert oversikt over bygningers nåværende energitilstand og forbedringspotensial.
- Støtte:
  - maks 50%
  - maks 400 000 (pr søknad)
- Eiere og leietakere av yrkesbygg kan søke.
- Skal gjennomføres ved å engasjere eksternt rådgivning og fagkompetanse, med mindre søker selv har kompetanse til å oppfylle kravene.



# Krav til kartleggingsrapporten

---

For Enovas støtteordning «Energikartlegging i yrkesbygg» gjelder følgende krav til innhold i kartleggingsrapporten:

- Samlet beregnet energibehov før tiltak for bygg som inngår i kartleggingen.
  - Skal utføres i henhold til NS 3031:2014.
  - Kan beregnes ut ifra normaliserte verdier eller reelle verdier.
- Samlet oversikt over alle kartlagte tiltak, hvilke tiltak som anbefales gjennomført og i hvilken rekkefølge tiltakene anbefales gjennomført.
- Kostnadsestimater per tiltak.
- Energireduksjon per tiltak (gjelder for energireduksjonstiltak). Det forutsettes dynamiske beregninger.
- Effektreduksjon per tiltak (gjelder for effektreduksjonstiltak). Forutsetningene for beregningene må komme frem.
- Lokal energiproduksjon per tiltak (gjelder for tiltak innen lokal energiproduksjon). Det skal beregnes og presenteres en oversikt over hvor mye og når energien produseres. Forutsetningene for beregningene må komme frem.
- Energimengde som omfattes av energiomlegging per tiltak. Forutsetningene for beregningene må komme frem.
- Lønnsomhetsberegning per tiltak.
- Anbefalt finansieringsmodell for gjennomføring av anbefalte tiltak. Anbefalingen må begrunnes.
- Konkrete anbefalinger til best mulig drift av byggene som inngår i kartleggingen.

Alle beregninger med tilhørende datafiler skal tilfalle tilskuddsmottaker på et format som egner seg for videre beregninger.

# Hva kan inngå i kartleggingen?

Kategori	Eksempler på tiltak som kan kartlegges
Energireduksjonstiltak	<ul style="list-style-type: none"><li>• Ventilasjonsanlegg, romoppvarmingsanlegg og anlegg for tappevannsoppvarming</li><li>• Yttervegger, tak og vinduer med fokus på U-verdi og luftlekkasjer</li><li>• Kuldebroer</li><li>• Forbedring av styring og drift</li><li>• Energigjenvinning</li></ul>
Effektreduksjonstiltak	<ul style="list-style-type: none"><li>• Eksisterende og fremtidig behov for lading av el-bil og hvordan dette kan gjennomføres</li><li>• Smart styring/regulering for å redusere elektriske effekttopper/ maksimalt elektrisk effektuttak</li><li>• Mulighet for å erstatte elektriske laster med annen energibærer/kilde som reduserer elektriske effekttopper/maksimalt elektrisk effektuttak</li><li>• Magasineringsløsninger (termisk og/eller elektrisk)</li><li>• Kartlegge kostnad og besparelse ved å engasjere en tredjepart til styring av elektrisk effektuttak til utnytting av prisvariasjoner og til å tilby fleksibilitet i markedet</li></ul>
Lokal fornybar energi- og varmeproduksjon	<ul style="list-style-type: none"><li>• Solfangere</li><li>• Solceller</li><li>• Varmepumpeløsninger</li><li>• Biokjeler</li></ul>
Energiomlegging	<ul style="list-style-type: none"><li>• Fra fossil energi til fornybar energi</li><li>• Fra elektrisk oppvarming til oppvarming med fjernvarme</li></ul>

# Energikartlegging i yrkesbygg

- Kun yrkesbygg
- Kan være flere bygg i en og samme søknad.
- Skal ferdigstilles innen 6 måneder etter at tilsagn om støtte er innvilget.
- Kan ikke omfatte kostnader forbundet med lovpålagt energimerking av bygninger.

## Søknadsfrister

### Søknadsfrister 2023:

- 27. oktober kl. 12:00
- 24. november kl. 12:00

### Søknadsfrister 2024:

- 26. januar kl. 12:00
- 22. mars kl. 12:00
- 24. mai kl. 12:00
- 30. august kl. 12:00
- 15. oktober kl. 12:00
- 22. november kl. 12:00

Det planlegges også søknadsfrister i 2025. Disse publiseres senere.

Søknader som blir sendt etter at en søknadsfrist har gått ut vil bli behandlet ved neste søknadsfrist.

# Konkurransen om støttemidlene til hver søknadsfrist

- Ranging etter følgende formel:

$$\frac{\text{Søkt støttebeløp}}{((\text{typisk årlig energibehov bygg 1}) + (\text{typisk årlig energibehov bygg 2}) \dots)}$$

- Typisk årlig energibehov pr bygg = Standardverdi for årlig energibehov per m<sup>2</sup> bruksareal \* m<sup>2</sup> bruksareal
- Bygningenes typiske årlige energibehov beregnes av Enova med standardverdier for ulike bygningstyper og byggeår.
- I søknaden skal søker oppgi nødvendig støttebeløp for gjennomføring av prosjektet, bygningstype, byggeår, og bruksareal (BRA) per bygg.

# Søknaden behandles

1

## Søknad

Støtte fra Enova:  
40 000 kr

Kategori:  
Kontorbygg

Byggeår:  
1972

BRA:  
1 400

2

## Kvalifisering

Oppfyller søknaden kriteriene?

3

## Score

Søkt støtte / (standard kWh \* BRA)

40 000 kr / (240,8 kWh \* 1 400 m<sup>2</sup>)

= 0,12

4

## Rangering

Søknad	Score	#
Søknad E	0,03	1
Søknad A	0,05	2
Søknad G	0,09	3
Søknad D	0,10	4
Søknad H	0,12	5
Søknad F	0,13	6
Søknad B	0,15	7
<u>Søknad I</u>	<u>0,15</u>	<u>8</u>
Søknad C	0,19	9
Søknad J	0,21	10
Søknad K	0,28	11

# Forbedring av energitilstand i yrkesbygg

- Støtte til investeringer i energiltak i yrkesbygg (eier/leietager).
- Tiltakene må redusere beregnet levert energibehov med minimum 20 % for hver bygning som omfattes av søknaden.
  - Energiattest i søknad og sluttrapport.
- Støtten kan utgjøre inntil 30 % av godkjente dokumenterte kostnader, oppad begrenset til 10 millioner kroner.
- Støtten kan ikke øke behovet for el. til oppvarmingsformål.



# Konkurranse til hver søknadsrunde

## Rangering:

Rangeres etter søkt støttebeløp sett opp mot mål for energiforbedring. Rangeringen gjøres etter følgende formel (Lavest tall får beste rangering):

$$\frac{\text{Søkt støttebeløp (kr)}}{\text{mål for energiforbedring (kWh)} * \text{mål for energiforbedring (\%)}}$$

Søker legger inn:

- Dagens energibruk
- Mål for energiforbedring (kWh)
- Støttebeløp.

Prosent energiforbedring beregnes så automatisk.



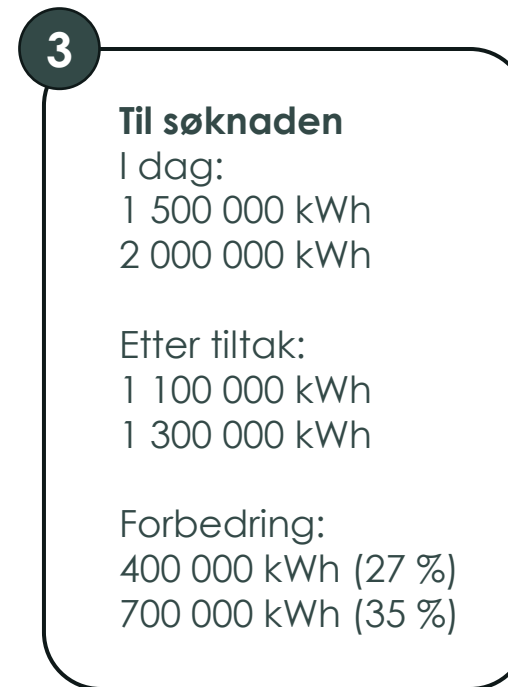
# Dokumentasjon til søknaden



- Offisiell energiattest
- Helt bygg eller bygningskategori
- Beregnet levert energi ved normalklima



- Beregn levert energi ved normalklima etter planlagte tiltak



- Score til rangeringen:  
Støttebeløp/(400 000\*0,27+700 000\*0,35)

# «Ris bak speilet»

- Hvis realisert er *mindre* enn søkt:  
Støtte avkortes basert på hvor stort avviket er mellom mål og faktisk realisert energiforbedring. I tillegg avkortning ved lavere kostnad enn budsjett.
  - For hvert prosentpoeng samlet resultat avviker fra mål for energiforbedring, avkortes støttebeløpet med 10%.
- Hvis realisert er som søkt (mål) eller over:  
Omsøkt beløp avkortes kun hvis kostnad er lavere enn budsjett (støtteandel).
  - Lineær avkortning.



# «Ris bak speilet»

## Eksempel 1 – Lavere energieresultat enn mål i søknaden:

For hvert prosentpoeng samlet resultat avviker fra mål for energiforbedring, avkortes støttebeløpet med 10%.

Mål i søknad: 25%

Oppnådd (resultat): 24%

Støtte: 1 MNOK

Støtte = 80% av innvilget = 900 000



# «Ris bak speilet»

## Eksempel 1 – Lavere energiresultat enn mål i søknaden:

For hvert prosentpoeng samlet resultat avviker fra mål for energiforbedring, avkortes støttebeløpet med 10%.

Mål i søknad: 25%

Oppnådd (resultat): 24%

Støtte: 1 MNOK

Støtte = 80% av innvilget = 900 000

## Eksempel 2 – Lavere energiresultat enn mål og lavere kostnad enn budsjettet :

### Søknad:

Mål energiforbedring: 25%

Budsjett: 5 MNOK

Støtte: 1 MNOK (20 %)

### Sluttrapport:

- Oppnådd energiforbedring: 24%

- Påløpt kostnad: 4,5 MNOK

### Støtteberegning:

$4,5\text{MNOK} * 20\% = 900\ 000$

$900\ 000 - 10\% = 810\ 000$



# Søknadsfrister

## Søknadsfrister 2023:

- 27. oktober kl. 12:00
- 24. november kl. 12:00

## Søknadsfrister 2024:

- 26. januar kl. 12:00
- 22. mars kl. 12:00
- 24. mai kl. 12:00
- 30. august kl. 12:00
- 15. oktober kl. 12:00
- 22. november kl. 12:00

Det planlegges også søknadsfrister i 2025. Disse publiseres senere.

Søknader som blir sendt etter at en søknadsfrist har gått ut, vil bli behandlet ved neste søknadsfrist.

# «Nye» varmesentraler

Et forsterket virkemiddel for å fremme termisk energi som effektavlastning og muliggjør for reduserte klimagassutslipp



# «Nye» varmesentraler

- Støtte til å investere i varmesentral. For bygninger, idrettsanlegg og industrielle formål. Skal bruke fornybare energikilder til oppvarming og/eller kjøling
  - Biokjel
  - Væske-til-vann varmepumpe
  - Luft-til-vann varmepumpe
  - Solfanger på bygningskropp
- Små og mellomstore varmesentraler = støtte under 3 MNOK
- Store varmesentraler = støtte over 3 MNOK



# Nyheter høsten 2023

- Økt maksimal støtte fra 2 til 9 millioner per prosjekt
- Økt støttesats per kW for alle teknologier
- Maksimal støtte begrenses av to faktorer:
  - Støtte opp til 3,0 MW installert effekt
  - Støtte opp til 9 millioner kroner per prosjekt



# Endringer høsten 2023

- Gradert støtte
- Mulighet for økt støtte ved å sette inn akkumulator og/eller etablere nærvarmeløsning
- Forlengt gjennomføringstid fra 15 til 18 måneder



# Endringer høsten 2023

- Det må være innhentet priser før søknad og man må starte prosjektet umiddelbart etter vedtak – ikke søke støtte før man er klar og har et beslutningsgrunnlag
- Skille mellom større og mindre varmesentraler der de store har søknadsfrister og de mindre har løpende søknad
- Tydelig på nedtrapping av støttenivå – vi følger med på kostnader og gjør lønnsomhetsvurderinger underveis
- Sluttdato 31. juli 2027



# En betydelig økning i støttesatser

Kjerneteknologi	Underkategori	Mulig tilvalg	Grunnsats		Tilvalg akkumulator		Tilvalg nærvarme	
			kr/kW	kr/m2	kr/kW	kr/m2	kr/kW	kr/m2
Biokjel	Flis	▲ Akkumulator Nærvarme	2 400		250		500	
	Pellets eller briketter		2 400		250		500	
	Annen fast biobrensel		2 400		250		500	
Væske-vann varmepumpe	Bergvarme (ikke jordvarme)	▲ Akkumulator Nærvarme	2 500		250		500	
	Væske (inkludert overskuddsvarme, jordvarme, sjø- og ferskvann)		2 000		250		500	
Væske-vann varmepumpe sammen med solfanger på bygningskropp	Bergvarme (ikke jordvarme)	▲ Akkumulator Nærvarme	2 800		250		500	
	Væske (inkludert jordvarme, sjø- og ferskvann)		2 300		250		500	
Luft-vann varmepumpe	med akkumulator		1 000					
Solfanger på bygningskropp	Solfanger, m2	▲ Akkumulator Nærvarme		1 000		250		500
				1 000		250		500

Støtten trappes ned etter ca 12 mnd og deretter med 6-12 måneders mellomrom avhengig av læring fra prosjektporteføljen

# Støtte til ny varmesentral i områder med fjernvarmekonsesjon

- Dersom bygget er et eksisterende bygg som ligger innenfor et konsesjonsområde, men ikke er tilknyttet fjernvarme så kan de motta støtte fra programmet
- Dersom bygget er et nytt bygg som ligger innenfor et konsesjonsområdet og fjernvarmeselskapet skriftlig bekrefter at de ikke vil kunne dekke søkers termiske behov (varme og eventuelt kjøling og innen rimelig tid) så kan de motta støtte
- Vi støtter ikke prosjekter som allerede har fjernvarme i det å bygge ny varmesentral som gjør at man kan koble seg fra



# Andre støtteordninger: Klimavennlig materialbruk

## Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

Støtte til mulighetsstudie som omhandler ett eller flere av følgende alternativer:

- Bygge med mest mulig ombruk
- Designe bygg for fremtidig demontering og ombruk, ut over krav i gjeldende byggt teknisk forskrift (TEK)
- Ombruke hele bygg, altså la eksisterende bygg stå og rehabilitere heller enn å bygge nytt.
- Bygge for fleksibilitet/flerbruk med den hensikt å redusere behov for nytt areal

Støttenivå:

- 50% av godkjente kostnader
- Maks kr 300 000

## Prosjektering for ombruk

Støtte til merarbeid knyttet til ombruk i prosjekteringsfasen.

Følgende aktiviteter kan støttes:

- Søk etter tilgjengelige ombrukbare materialer.
- Tilpasninger i prosjektering og design.
- Planlegging av logistikk og lagring.
- Merarbeid knyttet til dokumentasjon og krav.

Støttenivå:

- 50% av godkjente kostnader
- Maks kr 600 000



# Andre støtteordninger: Klimavennlig materialbruk

## Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

Støtte til mulighetsstudie som omhandler ett eller flere av følgende alternativer:

- Bygge med mest mulig ombruk
- Designe bygg for fremtidig demontering og ombruk, ut over krav i gjeldende byggt teknisk forskrift (TEK)
- Ombruke hele bygg, altså la eksisterende bygg stå og rehabilitere heller enn å bygge nytt.
- Bygge for fleksibilitet/flerbruk med den hensikt å redusere behov for nytt areal

Støttenivå:

- 50% av godkjente kostnader
- Maks kr 300 000

## Prosjektering for ombruk

Støtte til merarbeid knyttet til ombruk i prosjekteringsfasen.

Følgende aktiviteter kan støttes:

- Søk etter tilgjengelige ombrukbare materialer.
- Tilpasninger i prosjektering og design.
- Planlegging av logistikk og lagring.
- Merarbeid knyttet til dokumentasjon og krav.

Støttenivå:

- 50% av godkjente kostnader
- Maks kr 600 000

**Søknadsfrist: 24.mai kl 12:00**



# Andre støtteordninger: Ny teknologi

Støtte til pilotprosjekter, investeringsprosjekter og forprosjekter.

## Ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren

- Ny teknologi som bidrar til utviklingen mot utslippsfrie bygge- og anleggsplasser
- Ny teknologi som muliggjør ombruk av byggematerialer i betydelig skala
- Nye løsninger for materialgjenvinning, hvor formålet er å bidra til produksjon av byggematerialer med lavt klimafotavtrykk



## Fleksibilitet i energisystemet

Teknologiutviklingsprosjekter som bidrar til økt fleksibilitet i energisystemet.

### Søknadsfrister 2024

For søknadsfrister i 2024 vil prosjekter innen følgende tema prioriteres:

Søknadsfrist	Pilot- og investeringsprosjekter	Forprosjekter
31. januar kl. 12.00	Ny teknologi for bedre utnyttelse av eksisterende nettinfrastruktur.	Markedsløsninger for aggregering, kjøp og salg av fleksibilitet.
22. mars kl. 12.00	Samspill mellom distribuert energiproduksjon, energilagring og strømmett.	Energilager større enn 100 kW og 800 MWh/år.
16. mai kl. 12.00	Kostnadseffektiv konvertering fra elektriske til vannbårne anlegg.  Kostnadseffektiv konvertering fra høytemperatur til lavtemperatur varme.	Fremtidsrettet energiinfrastruktur i havner.
30. august kl. 12.00	Ladeløsninger for kjøretøy og fartøy som reduserer belastningen på strømmettet.	
15. oktober kl. 12.00	Tilgjengeliggjøring av effekt og nettkapasitet i næringsparker.	
22. november kl. 12.00	Smart effektstyring bak måler.	

# Søknadsprosessen

Søknader utfylles og innsendes ved å opprette bruker i Enovas søknadssenter:

- ID porten

Søknader kan fylles ut i flere etapper (lagre kladd).

Eksterne kan engasjeres til søknadsutfylling, men søknad må være forankret hos søker (kontaktperson, signeringsrett etc)

## **Enovastøtten må være nødvendig for det man søker om støtte til!**

- Investeringsstøtte: Søknad innsendt før man vedtar eller igangsetter det man søker om støtte til.
- Kartleggingsstøtte: Vedtak om støtte før man vedtar eller igangsetter det man søker om støtte til.





enova